

2019

Handleiding Autoplay

Inhoud

Inleiding	3
Het ontvangen examenmateriaal	3
Computerspraak.....	3
Benodigde apparatuur/software	3
Meer kandidaten dan beschikbare computers	4
Vroegtijdig testen van Autoplay-examens.....	4
Klaarzetten van het examen voor de examenzitting	4
Instellingen van de pc's tijdens de examenafname	5
Het examen testen voor de examenafname	8
De examenzitting zelf.....	9
Problemen met de computer tijdens het examen	10
Afsluiten Autoplay-software.....	10
Calamiteiten tijdens examenzitting	10
Correctie van de Autoplay-examens.....	10

Inleiding

Deze handleiding is bestemd voor scholen met centraal schriftelijke examens in de volgende vakken:

vmbo: dans, drama, muziek;

havo/vwo: kunst (beeldende vormgeving, dans, drama, muziek, algemeen), muziek.

Al deze examens, behalve muziek h/v, worden standaard afgenomen met behulp van de software Autoplay. Voor muziek h/v geldt Autoplay als fall-back.

De handleiding richt zich op schoolleiders, examensecretarissen, docenten, ICT-coördinatoren en systeembeheerders. In deze handleiding vindt u de nodige technische en organisatorische informatie. Voor eventuele niet voorziene situaties is de Cito ICT-examenhelpdesk ingericht. Informatie over de bereikbaarheid en openingstijden van deze helpdesk vindt u op www.cito.nl.

Het ontvangen examenmateriaal

Uw school ontvangt of ontving op de door CvTE voor het betreffende examen vastgestelde datum de volgende materialen:

- vmbo dans: cd-rom (2 exemplaren) en uitwerkbijlage (in leerlingaantallen);
- vmbo drama: cd-rom (2 exemplaren) en uitwerkbijlage (in leerlingaantallen);
- vmbo muziek: cd-rom (2 exemplaren) en uitwerkbijlage (in leerlingaantallen);
- havo/vwo kunst (beeldende vormgeving, dans, drama, muziek, algemeen): cd-rom (5 exemplaren);
- havo/vwo muziek: cd-rom (2 exemplaren) en uitwerkbijlage (in leerlingaantallen)

Computerspraak

Bij de examens in Autoplay wordt standaard spraak geleverd (computerspraak). De examens bevatten dus computerspraak voor álle kandidaten. De school mag alle kandidaten toestaan van deze voorziening gebruik te maken; voor kandidaten zonder leesbeperking biedt computerspraak geen (oneigenlijk) voordeel.

Benodigde apparatuur/software

De benodigde apparatuur bestaat uit (per leerling): computer, beeldscherm, muis en hoofdtelefoon. Voor het invoeren van het wachtwoord is een toetsenbord vereist.

Voor een probleemloze afname moet het examen worden afgenomen vanaf de harde schijf van de computer. Het afnemen/afspelen van de examens met thin-clients wordt ontraden. Een overzicht van de meest actuele systeemeisen voor de digitale examens vindt u op www.cito.nl.

Het aantal computers dat nodig is, wordt bepaald door het aantal kandidaten dat het examen aflegt. Per tien kandidaten is minstens één gebruiksklare reservecomputer nodig om in te zetten bij calamiteiten. Tevens dient gezorgd te worden voor voldoende reservehoofdtelefoons.

Meer kandidaten dan beschikbare computers

Indien er meer kandidaten zijn dan de school computers beschikbaar heeft, kan de school er voor kiezen computers te huren. Ook kan, indien het examenrooster hiervoor ruimte biedt, gekozen worden voor de afname van het examen middels quarantaine in twee elkaar direct opvolgende zittingen.

Indien u kiest voor een extra zitting middels quarantaine, dan dient u dit vooraf aan de inspectie te melden.

Aandachtspunten bij de organisatie van een extra zitting zijn:

- Op één dag kunnen voor de betreffende kandidaten meerdere examens op het rooster staan.
- De kandidaten van de tweede zitting moeten vanaf het begin van de eerste zitting tot aan het begin van de afname van de tweede zitting in quarantaine geplaatst worden. Zij mogen geen contact hebben met de kandidaten uit de eerste zitting, noch met de buitenwereld (geen telefoon / internet etc.).
- Er kunnen kandidaten met een dyslexieverklaring zijn die extra examentijd hebben.

Vroegtijdig testen van Autoplay-examens

De school is verantwoordelijk voor het uitvoeren van een test om te kijken hoe de afname van Autoplay-examens verloopt. Deze test moet minimaal twee maanden voor de afname van het betreffende examen zijn afgerond. Zet bij deze test evenveel computers in als tijdens de afname van het examen, vermeerderd met 10% reserve. De test dient te worden uitgevoerd met een door Cito beschikbaar gesteld voorbeeldexamen.

Controleer voorafgaand aan de test van het examen ook standaard het geluid van de computer en de werking van de hoofdtelefoons. Het functioneren van het geluid, onder andere stereoweergave, kan gecontroleerd worden door middel van testfragmenten te vinden op het web.

De vroegtijdige test biedt een goede indicatie van de afname, maar geen 100% garantie. De voorbeeldexamens vindt u op www.cito.nl bij de informatie over de digitale examens.

Volg bij de test de stappen zoals verderop in deze handleiding beschreven onder: 'Klaarzetten van het examen voor de examenzitting'. Controleer vervolgens of het voorbeeldexamen naar behoren functioneert. Doorloop de verschillende schermen, bekijk de vragen en controleer de werking van de bronnen (zoals afbeeldingen, audio- en videobestanden en tekstbronnen) en de eventuele flashtoepassingen. De meest ideale testsituatie is een situatie waarbij alle examenkandidaten van één niveau en examen tegelijk het voorbeeldexamen doorlopen, zoals dit ook bij de echte examenzitting het geval zou zijn. Bij eventuele problemen neemt u contact op met de ICT-examenhelpdesk van Cito.

Klaarzetten van het examen voor de examenzitting

Eén werkdag vóór afname van het betreffende examen mag de cd-rom uit de verpakking worden gehaald en kunnen de examens worden klaargezet. Omdat het hier het openen van de verpakking en het klaarzetten van de examens betreft, valt dit onder verantwoordelijkheid van de examensecretaris / schooldirectie. De school is verantwoordelijk voor de geheimhouding. Het feitelijk kopiëren van de examenbestanden naar de werkstations van de leerlingen kan uitgevoerd worden door de systeembeheerder.

Voor een goede geheimhouding dienen minimaal de volgende maatregelen in acht genomen te worden:

- het afsluiten van het lokaal waarin de computers staan, waarop de examens gekopieerd zijn;
- er zorg voor dragen dat toegang tot de examenbestanden niet mogelijk is.

Lokaal installeren van het examen

NB! Het examen dient te worden afgenomen vanaf de harde schijf van de lokale pc's.

Alleen bij het afspelen van de examens vanaf de harde schijf van de werkcomputer is een probleemloze afname mogelijk.

Het afnemen/afspelen van de examens met thin-clients (zonder eigen fysieke harde schijf) wordt sterk ontraden, omdat het benaderen van de lokale schijf bij thin-clients voor netwerkverkeer zorgt. Eventuele capaciteitsproblemen van het netwerk zouden tijdens de afname derhalve een storing kunnen veroorzaken.

Kopiëren vanaf centrale plek

Het examen kan op een centrale plek op het netwerk worden geplaatst. Vanaf die plek kan het examen door de systeembeheerder naar de lokale pc's gekopieerd worden.

NB!: Voorkom dat de examenbestanden op het netwerk worden gebruikt om het examen te starten.

Als de examenbestanden vanaf een centrale plek op het netwerk zijn gekopieerd naar de lokale schijf van de werkcomputer van de leerling, moet worden voorkomen dat de examenbestanden op het netwerk worden gebruikt om het examen te starten. In dat geval kunnen beperkingen van het netwerk problemen veroorzaken tijdens de afname.

Kopiëren vanaf lokale cd-rom drive

Het examen kan ook op de harde schijf van de computer worden geplaatst vanaf de cd-rom drive van de computer.

Instellingen van de pc's tijdens de examenafname

Windows taakbalk

Windows taakbalk dient ingesteld te worden op 'automatisch verbergen'.

Plaats de muis op de Windows taakbalk en klik op de rechter muisknop.

Selecteer 'eigenschappen'.

Vink het vakje 'automatisch verbergen' aan.

Geluidinstellingen

Zet de Windows volumeregelingen op maximaal (100%)

Beeldscherm

De minimale schermresolutie om een examen in Autoplay af te spelen is 1024x768 pixels. Voldoet de beeldschermresolutie niet aan deze minimumeis, dan wordt het examen niet volledig getoond. U dient dan te zorgen voor beeldschermen die wel aan deze eis voldoen.

Bij schermen met (standaard) een hogere resolutie kan het raadzaam zijn de resolutie omlaag te schalen. Dit resulteert erin dat het examen groter in beeld komt en het daardoor voor de kandidaat beter zichtbaar is. Belangrijk hierbij is dat er gekozen wordt voor een schermresolutie die in verhouding staat tot het scherm. Zo kan er bij 1920x1080 (16:9) gekozen worden voor bijvoorbeeld 1366x768 en bij 1920x1440 (4:3) voor 1024x768.

De windows-instelling voor tekstgrootte dient op 100% te staan.

Controleer de beeldscherminstellingen voor 'brightness' en/of 'contrast' (instelling op 50% is standaard)

Internet afsluiten

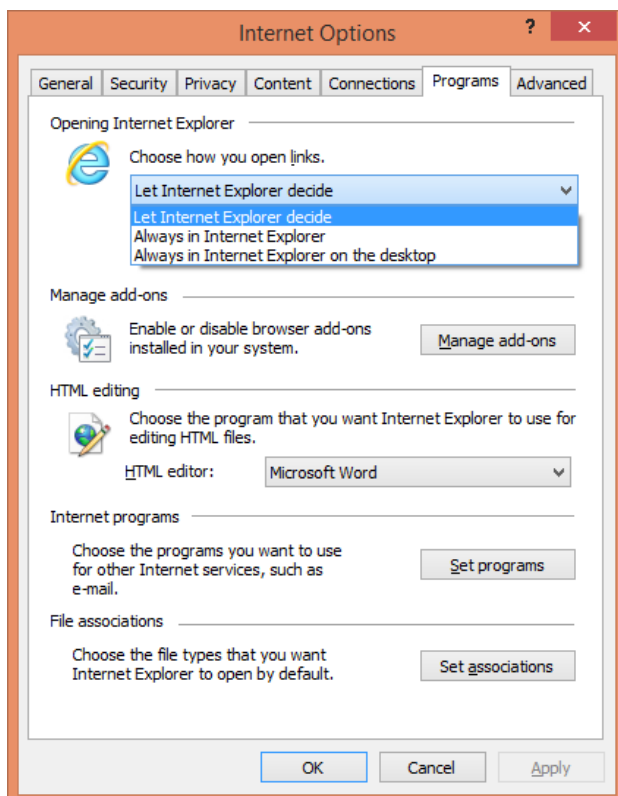
Zorg er voor dat de kandidaten gedurende de afname van het examen geen toegang hebben tot het internet.

Windows-toets op het toetsenbord blokkeren

Uit testen is gebleken dat de Windows-toets op het toetsenbord in Windows 8.0 en hoger actief blijft als Autoplay is gestart. Hierdoor kunnen leerlingen tijdens de afname andere applicaties starten, zoals een internetbrowser. Indien u het examen in Autoplay afneemt op een computer met Windows 8.0 of hoger, verzoeken wij u om na het intypen van het wachtwoord het toetsenbord te verwijderen. Let op! Mocht een computer vastlopen tijdens de examenafname, dan is het toetsenbord nodig om het examen af te sluiten en opnieuw op te starten.

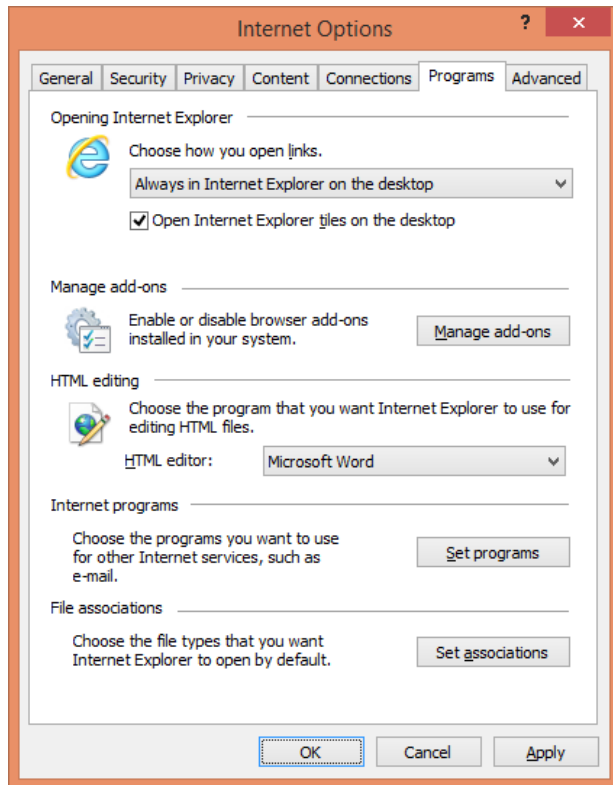
Het is ook mogelijk om de toegang tot Internet Explorer via de Windows-toets te blokkeren via aangepaste Windows-instellingen. Een instructie hiervoor treft u hieronder aan. U dient er dan wel alert op te zijn dat de examenkandidaat andere applicaties dan nog wel kan starten.

Indien u kiest voor het blokkeren van de toegang tot Internet Explorer door middel van aangepaste Windows-instellingen, volg dan onderstaande instructie. Deze instelling dient één keer per werkstation te worden toegepast. Open eerst Internet Explorer en ga naar **Tools -> Options**. Open dan het tabblad **Programs**.

Hier staat de optie “*Choose how you open links*”, hier staat standaard de instelling ‘*Let Internet Explorer decide*’. U dient dit aan te passen naar het volgende:

- In het dropdown-menu moet de optie “*Always in Internet Explorer on the desktop*” worden gekozen.
- In de vinkbox moet de optie *Open Internet Explorer tiles on the desktop* worden aangevinkt.

Als de kandidaat nu tijdens een Autoplay-examens op de fysieke Windows-toets op het toetsenbord drukt, opent het startmenu nog steeds over de Autoplay-schil heen, maar zodra hij/zij dan op Internet Explorer klikt, blijft dit scherm achter de schil. Daardoor is internet niet meer te benaderen.

Het examen testen voor de examenafname

NB! Het examen is beveiligd met een wachtwoord. Het wachtwoord wordt op de persoonlijke pagina van de examensecretaris op Examenblad bekend gemaakt. Per examen is het wachtwoord voor alle kandidaten gelijk.

Het is raadzaam om vlak voor de afname van het examen de controle van het geluid, zoals beschreven onder het kopje 'Vroegtijdig testen van Autoplay examens' te herhalen.

Dubbelklik op het bestand 'jaartal niveau vak - tijdvak.exe'. Dit bestand staat op de lokale schijf van de werkcomputer van de leerling.

Het examen wordt nu automatisch gestart.

Het scherm voor de invoer van het wachtwoord verschijnt.

Voer het wachtwoord in.

Het openingsscherm verschijnt.

Klik vervolgens op de knop 'Start'. Het uitleg scherm verschijnt. Zet de hoofdtelefoon op en test de bron(nen) links in dit uitleg scherm.

Test tevens in dit uitleg scherm de computerspraak voor kandidaten met dyslexie (knop rechtsboven).

NB! Mogelijk bevat het examen een flashtoepassing.

Deze flashtoepassing dient ook voor afname van het examen te worden getest. Op het hoesje van de cd-rom staat vermeld of het examen een flashtoepassing bevat en bij welk vraagnummer.

Ga naar het betreffende vraagnummer en klik op het flash-icoon. Als de flash niet opent, controleer dan of de juiste versie van Adobe is geïnstalleerd. Is de juiste versie van Adobe geïnstalleerd, maar de flash werkt nog steeds niet, neem dan contact op met de ICT-examenhelpdesk.

Sluit het examen af met 'Alt' + 'F4'.

NB! Het is van groot belang dat niemand toegang heeft tot de examens.

Schakel daarom na de installatie en de controles de computers uit en zorg ervoor dat onbevoegden geen toegang meer hebben tot de bestanden. Houd er ook rekening mee dat een eventuele kopie van de examenbestanden op het netwerk ontoegankelijk is voor onbevoegden.

De examenzitting zelf

De onderlinge afstand tussen de kandidaten moet voldoende zijn om een muis te kunnen bedienen. Er moet voldoende ruimte zijn voor de kandidaten om hun antwoorden op te schrijven.

Alleen voor het invoeren van het wachtwoord is een toetsenbord noodzakelijk.

Klaarzetten van de examens

Optie 1, examenkandidaten voeren zelf het wachtwoord in

Volg in dit geval de volgende procedure:

- Zorg er voor dat bij elke computer een print van het wachtwoord klaar ligt.
- Start alle computers. Reservecomputers worden gelijktijdig met de andere computers opgestart.
- Start het examen op alle computers op: dubbelklik op het bestand 'jaartal niveau vak - tijdvak.exe'. Dit bestand staat op de lokale schijf van de werkcomputer van de leerling.
- Het examen wordt nu automatisch gestart.
- Het scherm voor de invoer van het wachtwoord verschijnt.
- Zet het beeldscherm uit.
- Bij aanvang van het examen wordt het beeldscherm aangezet.
- Met het aanzetten van het beeldscherm wordt het scherm voor de invoer van het wachtwoord zichtbaar.
- De kandidaat voert het wachtwoord in.
- Het openingsscherm verschijnt.

De kandidaat dient te wachten met klikken op 'Start' / 'Klik hier om te beginnen' totdat daarvoor toestemming is gegeven.

Optie 2, het wachtwoord wordt voor de kandidaten ingevoerd

- Start alle computers. Reservecomputers worden gelijktijdig met de andere computers opgestart.
- Start het examen op alle computers op: dubbelklik op het bestand 'jaartal niveau vak - tijdvak.exe'. Dit bestand staat op de lokale schijf van de werkcomputer van de leerling.
- Het examen wordt nu automatisch gestart.
- Het scherm voor de invoer van het wachtwoord verschijnt.
- Voer vlak voor de examenafname op alle computers het wachtwoord in.
- Het openingsscherm verschijnt.
- Zet het beeldscherm uit.
- Bij aanvang van het examen wordt het beeldscherm aangezet.
- Met het aanzetten van het beeldscherm wordt het openingsscherm van het examen zichtbaar.

De kandidaat dient te wachten met klikken op 'Start' / 'Klik hier om te beginnen' totdat daarvoor toestemming is gegeven.

Aanwezigen

Het is raadzaam tijdens het examen, naast de surveillant(en) (zie examenreglement) de systeembeheerder of een andere deskundige op computergebied aanwezig te laten zijn. Voor de noodzakelijke ICT-deskundigheid kunt u ook afspreken dat de systeembeheerder stand-by is.

Problemen met de computer tijdens het examen

Bij vastlopen van het examen of bij storing van een computer waarschuwt de kandidaat een surveillant. Deze bepaalt of het examen of de computer opnieuw moet worden gestart, of dat de kandidaat gebruik moet/kan maken van een reservecomputer.

Als Autoplay is vastgelopen:

- Sluit het examen met de toetscombinatie 'Alt'+ 'F4'.
- Start het examen opnieuw op (dubbelklik op het bestand ' jaartal niveau vak - tijdvak.exe').
- Voer het wachtwoord in.
- Klik op het vraagnummer waar de kandidaat gebleven was.

Als er sprake is van een computerstoring

- Sluit de computer volledig af en start deze opnieuw op.
- Start het examen opnieuw op (dubbelklik op het bestand ' jaartal niveau vak - tijdvak.exe').
- Voer het wachtwoord in.
- Klik op het vraagnummer waar de kandidaat gebleven was.

Van het vastlopen of de storing wordt schriftelijk melding gemaakt op een proces verbaal. De verloren tijd mag de kandidaat inhalen.

Afsluiten Autoplay-software

Het examen in Autoplay-software kan (door de systeembeheerder/docent) worden afgesloten door de toetscombinatie: 'Alt' + 'F4'.

Calamiteiten tijdens examenzitting

Indien problemen met de afname niet ter plekke kunnen worden opgelost, volg dan de volgende procedure:

De school neemt contact op met de **ICT-examenhelpdesk** van **Cito**, telefoonnummer **026-352 11 11**.

Het probleem zal dan naar alle waarschijnlijkheid verholpen kunnen worden.

Als het contact met de ICT-examenhelpdesk van Cito niet tot een oplossing leidt, dan neemt de school hierover contact op met het Examenloket, telefoonnummer 079-323 29 99, e-mail: examenloket@duo.nl.

Correctie van de Autoplay-examens

De correctie van de Autoplay-examens vindt plaats op papier. Van openbare examens wordt na afloop van het examen het correctievoorschrift gepubliceerd op www.examenblad.nl.